

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **S. Y. Q.**, zastoupeného JUDr. Jaroslavem Novákem, Ph.D., advokátem se sídlem v Praze 2, Trojanova 12, za účasti **Finančního ředitelství pro hl. město Prahu**, se sídlem v Praze 1, Štěpánská 28, v řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 9. 2005, č. j. 6 Ca 41/2003 - 36,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku městského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hl. město Prahu (dále jen „správní orgán“) ze dne 17. 12. 2002, č. j. FŘ-8630/11/02, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti dodatečnému platebnímu výměru vydanému Finančním úřadem pro Prahu 4 (dále též „správce daně“) dne 9. 10. 2001, č. j. 256184/01/004912/4324, kterým byla stěžovateli za pomoci pomůcek doměřena daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2000.

Jako právní důvod své kasační stížnosti stěžovatel (dále též „daňový subjekt“) uvedl ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítl, že podle čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod má příslušník každé národnostní či etnické menšiny nacházející se na území České republiky právo používat svého rodného jazyka v úředním

styku. Přesto s ním jak správní orgán, tak i správce daně v jeho jazyce nejednaly a ani se o to nesnažily. Stěžovatel nerozumí česky, teprve následně po vyhledání tlumočnicka a právního zástupce pochopil, co po něm české úřady chtějí. Stěžovatel nakonec daňové přiznání podal a své příjmy přiznal, a to v době, kdy správce daně ani ještě platební výměr nevypravil, proto mohl začít s dokazováním. Výklad soudu, že pro použití pomůcek je rozhodné datum vyhotovení rozhodnutí správce daně, zcela opomíjí jiná ustanovení zákona o správě daní a poplatků, zejména to, že rozhodnutí nabude účinků až jeho doručením adresátovi. Co do argumentace dále odkázal na žalobu. Stěžovatel nadále trvá na tom, že po podání daňového přiznání mělo proběhnout vytykáací řízení a teprve poté doručení platebního výměru. To, že správce daně již před tím vyhotovil platební výměr, který ale nedoručil, nemůže jít k tíži daňového subjektu. Výklad, že zmeškání dodatečné lhůty k podání daňového přiznání automaticky znamená možnost vyměření daně dle pomůcek, není správný. V dané věci nebyly kumulativně splněny podmínky pro možnost stanovení daně dle pomůcek, tj. nesplnění zákonné povinnosti a nemožnost provedení dokazování jako důsledek. Výše vyměřené daně je v přímém rozporu s obsahem daňového přiznání, daň je nesmyslně vysoká a absolutně neodpovídá skutečným majetkovým poměrům stěžovatele. Stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci městskému soudu zpět k dalšímu řízení.

Správní orgán ke kasační stížnosti vyjádření nepodal.

Ze správního spisu, který soudu předložil správní orgán, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Výzvou ze dne 12. 2. 2000, č. j. 110828/01/004912/6351, vyzval správce daně daňový subjekt k podání daňového přiznání ve lhůtě 15ti dnů od doručení výzvy. Vzhledem k okolnosti, že správci daně se nepodařilo zjistit pobyt stěžovatele, využil pro doručení písemnosti ust. § 19 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Za den doručení je tedy v souladu s ust. § 19 odst. 2 cit. zákona považován den 9. 7. 2001. Z předloženého spisu vyplývá, že výše uvedená výzva byla navíc doručena přímo stěžovateli dne 31. 7. 2001. Vzhledem k okolnosti, že daňový subjekt zůstal nečinný, stanovil mu správce daně daň dle pomůcek, a to platebním výměrem ze dne 9. 10. 2001, č. j. 256184/01/004912/4324. Jak vyplývá z doručanky, která je součástí spisu, doručoval správce daně toto rozhodnutí do vlastních rukou na adresu stěžovatele „B. 79-210, P. 4“, když u řádku „potvrzuji převzetí této zásilky“ je uveden nečitelný podpis. Dne 19. 10. 2001 bylo do spisu správce daně stěžovatelem založeno přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2000. Podáním ze dne 18. 10. 2001 právní zástupce stěžovatele oznámil správci daně, že byl dne 16. 10. 2001 pověřen zastupováním stěžovatele. V podání ze dne 19. 10. 2001 zástupce stěžovatele uvedl, že „můj klient mě pověřil zastoupením z toho důvodu, že se mu dostala do ruky kopie Platebního výměru č. 1010002473 č. j. 256184/01/004912/4324 ze dne 9. 10. 2001“. Dále zdůraznil, že uvedenou kopii obdržel stěžovatel od své příbuzné, které byla poštou předána zásilka do vlastních rukou pro stěžovatele. Právní zástupce proto požádal o opětovné zaslání platebního výměru k rukám zástupce. Správce daně tak učinil dne 18. 3. 2002.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 3 odst. 1 a 2 zákona o správě daní a poplatků před správcem daně se jedná v jazyce českém nebo slovenském. Veškerá písemná podání se předkládají v češtině nebo slovenštině a listinné důkazy musí být opatřeny úředním překladem do jednoho z těchto jazyků. Správce daně může v odůvodněných případech upustit od toho, aby listinné důkazy byly opatřeny úředními překlady. Správce daně může při ústním jednání připustit tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, pokud si jej na své náklady obstará daňový subjekt. Občané České republiky příslušející k národnostním a etnickým menšinám mohou jednat před správcem daně ve svém jazyce, musí si však obstarat tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků. Náklady na tohoto tlumočnicka nese správce daně.

Podle čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též právo užívat jejich jazyka v úředním styku.

Podle ust. § 44 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků nebylo-li podáno daňové přiznání nebo hlášení, dodatečné daňové přiznání nebo hlášení včas, a to ani po výzvě správce daně, nebo nebyly-li na výzvu ve stanovené lhůtě odstraněny vady, je správce daně oprávněn zjistit základ daně a stanovit daň podle pomůcek, které má k dispozici, anebo které si sám opatří, a to i bez součinnosti s daňovým subjektem. Pokud daňový subjekt nepodá daňové přiznání nebo hlášení ani na výzvu správce daně, je správce daně oprávněn předpokládat, že daňový subjekt vykázal v daňovém přiznání nebo hlášení daň ve výši nula.

Podle ust. § 17 odst. 12 cit. zákona dokladem o doručení písemnosti příjemci je řádně vyplněná doručenka. Jsou-li o doručení pochybnosti a nebo není-li doručenka, lze doručení prokázat jiným vhodným způsobem.

První stížní námitkou stěžovatele je poukaz na skutečnost, že s ním bylo v daňovém řízení jednáno v českém jazyce, čímž bylo porušeno jeho právo na použití svého jazyka v úředním styku. Nejvyšší správní soud však konstatuje, že právo zakotvené v ust. čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod přísluší pouze občanům České republiky, což je jednoznačně seznatelné z citovaného ustanovení, které začíná slovem „občanům“. Základní práva a svobody, jež jsou obsahem Listiny, nenáleží en bloc všem osobám pobývajícím na území České republiky, neboť sama Listina tyto osoby a práva jim přiznaná dělí do několika kategorií, např. každý, občan, ženy, mladiství či osoby zdravotně postižené. Je tedy zřejmé, že šíře katalogu základních práv a svobod je závislá na statutu příslušné osoby. V souzené věci stěžovatel, jako „neobčan“ České republiky, neměl právo na použití svého mateřského jazyka v úředním styku. Vzhledem k okolnosti, že ust. § 3 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků zakotvuje jako jednacím jazyk před správcem daně český jazyk nebo slovenský jazyk, správce daně a ani správní orgán nepochybily, jestliže s daňovým subjektem komunikovaly v jazyce českém a v tomto jazyce i vyhotovovaly veškeré písemnosti. Bylo právem daňového subjektu přeložit si dané písemnosti či se účastnit jednání se správcem daně společně s tlumočnickem, čehož však nevyužil. Tato skutečnost však nemůže jít k tíži správce daně, proto je tato stížní námitka nedůvodná.

Stěžovatel dále uvedl, že podal daňové přiznání ještě před tím, než mu byl doručen platební výměr. V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za vhodné odkázat na svůj rozsudek ze dne 8. 4. 2005, č. j. 7 Afs 93/2004-74, www.nssoud.cz, ve kterém vyslovil, že marným uplynutím lhůty stanovené správcem daně dle ust. § 44 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků jsou splněny zákonné podmínky pro zjištění základu daně a stanovení daně podle pomůcek; proto daňové přiznání podané po uplynutí této lhůty nemůže

vyvolat žádné právní účinky. V dané věci bylo daňové přiznání stěžovatele k dani z příjmů fyzických osob doručeno správci daně až dne 19. 10. 2001, což je jednoznačně po lhůtě, kterou ve výzvě k podání daňového přiznání stanovil správce daně. Proto toto podání nemohlo zvrátit předchozí nečinnost stěžovatele, která založila oprávnění správce daně rozhodnout o jeho daňové povinnosti za pomoci pomůcek, tj. bez součinnosti s daňovým subjektem. S ohledem na tuto skutečnost je právně nedůležitou otázkou, kdy byl stěžovateli doručen dodatečný platební výměr či kdy byl tento vydán.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti mylně dovozuje možnost správce daně stanovit daň podle pomůcek pouze splněním podmínek stanovených v ust. § 31 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků, když však v souzené věci bylo uplatněno ust. § 44 cit. zákona. Vzhledem k okolnosti, že stěžovatel nepodal daňové přiznání, a to ani ve lhůtě stanovené mu správcem daně, byly splněny všechny podmínky stanovené tímto ustanovením k přikročení stanovení daně v režimu pomůcek. Protože bylo daňové přiznání daňového subjektu neúčinné, není důvodná námitka stěžovatele, že po jeho podání mělo následovat vytýkácí řízení, a to z důvodů výše uvedených, protože stanovení daně dle pomůcek je a priori řízením vedeným bez součinnosti s daňovým subjektem, je rovněž nedůvodná námitka stěžovatele týkající se výše takto stanovené daně.

Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud považuje za vhodné zdůraznit, že z vlastních podání stěžovatele učiněných v daňovém řízení vyplynulo, že mu byla známa skutečnost, že došlo k vyměření daně a v jaké výši, neboť právní zástupce daňového subjektu ve svém přípisu ze dne 19. 10. 2001 uvedl, že mu tuto skutečnost společně s kopií zmíněného rozhodnutí sdělila jeho příbuzná. Z podání zástupce daňového subjektu v daňovém řízení dále vyplynulo, že se jím jeho klient nechal zastoupit právě z důvodu obdržení této kopie. Vzhledem k okolnosti, že počátek zastoupení byl zástupcem daňového subjektu datován na 16. 10. 2001, je zřejmé, že nejpozději v tento den stěžovatel věděl o existenci a obsahu předmětného dodatečného platebního výměru. Protože ust. § 17 odst. 12 zákona o správě daní a poplatků připouští prokázání doručení i jiným vhodným způsobem, Nejvyšší správní soud konstatuje, že je zřejmé, že platební výměr byl stěžovateli doručen nejpozději dne 16. 10. 2001. Vzhledem k okolnosti, že daňový subjekt založil své daňové přiznání do spisu správce daně až dne 19. 10. 2001, je jisté, že věděl o existenci platebního výměru, který mu vyměřil daňovou povinnost na stejné zdaňovací období, za které se snažil podat daňové přiznání. Proto je jeho kasační stížnost nutno hodnotit jako účelovou stejně jako jeho podání ze dne 5. 12. 2006, doručené Nejvyššímu správnímu soudu dne 11. 12. 2006, kterým stěžovatel dává soudu na vědomí, že požádal správce daně o vyslovení neplatnosti výzvy ze dne 17. 7. 2001. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že výzva dle ust. § 40 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků je pouhým předpokladem pro stanovení daně dle pomůcek, nikoliv „podkladem pro stanovení daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob za roky 1999 a 2000“, jak ve svém přípisu uvádí stěžovatel. Předmětná výzva byla navíc již výzvou opakovanou, neboť poprvé byl stěžovatel vyzván k podání daňového přiznání správcem daně již výzvou ze dne 12. 2. 2000 (kterážto je obsahově stejná). Z této výzvy vycházel při svém rozhodování i Nejvyšší správní soud. Druhá výzva, tj. výzva ze dne 17. 7. 2001, proto již byla pouhým nadbytečným úkonem správce daně. Zjištění správce daně v řízení o ověření podmínek neplatnosti ohledně této výzvy proto nemohou v souzené věci nic změnit.

Nejvyšší správní soud napadené rozhodnutí soudu přezkoumal v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel

přihlédnout z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními závěry učiněnými městským soudem, na jehož odůvodnění napadeného rozsudku rovněž odkazuje. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem dle § 109 odst. 1 citovaného zákona, dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správní orgán nárok na náhradu nákladů řízení nevznosl, proto mu ho soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2006

JUDr. Radan Malík
předseda senátu